Lietas Nr. 11095050510
Lietas arhīva Nr. SKK-0588-14

LĒMUMS

Rīgā 2014.gada 28.augustā

Latvijas Republikas Augstākā tiesa šādā sastāvā:

tiesnesis V.Čiževskis,

tiesnesis P.Opincāns,

tiesnese I.Radzeviča

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /S.K./ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2014.gada 13.maija lēmumu un

k o n s t a t ē j a

Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 5.marta spriedumu

/S.K./,/personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 179.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu /S.K./ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 179.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā par to, ka viņš, būdams persona, kurai uzticēta manta, izšķērdēja svešu mantu lielā apmērā.

Noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos pirmās instances tiesas konstatētos apstākļos.

2008.gada 10.novembrī /adrese/, SIA „/Nosaukums/" telpās parakstīja finanšu līzinga (nomas pirkuma) līgumu Nr.27425, saskaņā ar kuru ieguva turējumā automašīnu BMW 745 /TL numurs/, /numurs/), kuras vērtība ir 16 600 *euro*, jeb 11 666,55 lati. /S.K./, kā automašīnas lietotājs apņēmās veikt ikmēneša maksājumus. /S.K./ par automašīnas īpašnieku varēja kļūt tikai pēc pirkuma pilnas apmaksas. Pretēji noslēgtajam finanšu līzinga līgumam Nr.27425, /S.K./ pēc līzinga objekta saņemšanas 2008.gada 10.novembrī nodeva to valdījumā /A.T./, kurš sākumā maksāja nomas izpirkumu saskaņā ar /S.K./ noslēgto līgumu ar SIA „/Nosaukums/". Kad /A.T./ pārtrauca apmaksāt /S.K./ un SIA „/Nosaukums/" nolīgtos ikmēneša maksājumus, bet /S.K./ saņēma atpakaļ lietošanā līzinga automašīnu, /S.K./ pēc 2009.gada 17.aprīļa izšķērdēja SIA „/Nosaukums/" mantu, jo nodeva automašīnu BMW 745 valdījumā /D.R./ un pieļāva turpmāko automašīnas nodošanu lietošanā izmeklēšanā nenoskaidrotām personām, kā rezultātā 2009.gada 16.decembrī automašīna BMW 745 tika reģistrēta Vācijā uz citas personas vārda. Tādējādi, lai arī /S.K./ nebija veicis pilnu samaksu par automašīnu, viņš nelikumīgi izšķērdēja SIA „/Nosaukums/" piederošo automašīnu BMW 745 16 600 *euro*, jeb 11 666,55 latu vērtībā, t.i., rīkojās kā ar savu īpašumu un nodeva svešu mantu valdījumā trešajām personām, kas bija pretrunā ar 2008.gada 10.novembra līgumu. /S.K./ ar savām darbībām SIA „/Nosaukums/" nodarīja zaudējumus lielā apmērā.

Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā sakarā ar apsūdzētā /S.K./ un viņa aizstāvja /J.E./ iesniegtajām apelācijas sūdzībām, Rīgas apgabaltiesa ar 2014.gada 13.maija lēmumu Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 5.marta spriedumu atstāja negrozītu.

Par apelācijas instances tiesas lēmumu kasācijas sūdzību un tās papildinājumus iesniedzis apsūdzētais /S.K./.

Apsūdzētā ieskatā, apelācijas instances tiesa nepamatoti viņam, /S.K./, piemērojusi brīvības atņemšanas sodu. Apsūdzētais lūdz viņu notiesāt nosacīti ar pārbaudes laiku.

Apsūdzētais iesniedzis kasācijas sūdzības papildinājumus, kuros norāda, ka apelācijas instances tiesa, izskatot lietu apelācijas kārtībā, nepamatoti ir atzinusi, ka noziedzīgais nodarījums ir izdarīts 2008.gada 10.novembrī, t.i., laikā, kad tika noslēgts finanšu līzinga līgums starp apsūdzēto un SIA „/Nosaukums/". No tiesu nolēmumiem acīmredzami izriet, ka noziedzīgais nodarījums ir izdarīts 2009.gada 17.aprīlī. Tādējādi tiesai nebija pamata uzskatīt, ka noziedzīgais nodarījums ir izdarīts nedzēstas sodāmības laikā, t.i., Rīgas Latgales priekšpilsētas tiesas 2007.gada 8.novembra spriedumā noteiktajā pārbaudes laikā.

Turklāt tiesa nav pamatojusi, kāpēc apsūdzētajam piemērojams brīvības atņemšanas sods. Apsūdzētā ieskatā, konkrētajā gadījumā, lai sasniegtu Krimināllikuma 35.pantā paredzēto soda mērķi, viņu, /S.K./, iespējams notiesāt nosacīti ar pārbaudes laiku.

Apsūdzētais norāda, ka tiesa nepamatoti lietu izskatījusi rakstveida procesā, tādējādi pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 559.panta pārkāpumu. Apsūdzētā ieskatā, minētie apelācijas instances tiesas pārkāpumi atzīstami par Krimināllikuma pārkāpumiem Kriminālprocesa likuma 574.panta izpratnē.

Apsūdzētais lūdz atcelt apelācijas instances tiesas nolēmumu daļā par viņam, /S.K./, noteikto sodu un lietu atceltajā daļā nosūtīt jaunai skatīšanai apelācijas instances tiesā.

Viedokli Kriminālprocesa likuma 585.panta otrās daļas kārtībā iesniedzis Ģenerālprokuratūras Kriminaltiesiskā departamenta Tiesās izskatāmo krimināllietu nodaļas prokurors A.Andrejevs.

Prokurora A.Andrejeva ieskatā, apsūdzētā /S.K./ iesniegtā kasācijas sūdzība ir pamatota.

Prokurors norāda, ka 2014.gada 4.marta tiesas sēdē prokurors saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 461.pantu un 462.panta otro daļu grozīja apsūdzību sakarā ar faktisko apstākļu maiņu, t.i., tika precizēts laiks, kad /S.K./ izdarīja Krimināllikuma 179.panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu – pēc 2009.gada 17.aprīļa.

Lieta pirmās instances tiesā tika skatīta bez pierādījumu pārbaudes. Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmajā daļā uzskaitīti nosacījumi pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai, kas ir cieši saistīti ar šā panta pirmās daļas 2.punktā ietverto obligāto nosacījumu – tiesa var pieņemt lēmumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu, ja tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainu. Prokurors uzskata, ka šādas likuma prasības netika ievērotas, jo tiesas secinājumi atklāj, ka tai pastāvēja šaubas par faktiskajiem apstākļiem, t.i., par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiku, tātad arī par /S.K./ vainīgumu.

Apsūdzībā sniegtais noziedzīgā nodarījuma apraksts nepārprotami norāda, ka /S.K./ noziedzīgo nodarījumu izdarījis pēc 2009.gada 17.aprīļa. Konkrētajā gadījumā, tiesa nepamatoti atzinusi, ka /S.K./ jauno noziedzīgo nodarījumu ir izdarījis nedzēstas sodāmības laikā. Prokurora ieskatā, tiesai, apšaubot noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus, bija jāveic izmeklēšana ar pierādījumu pārbaudi.

Prokurors uzskata, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 587.panta pirmās daļas 2.punktu Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 5.marta spriedums un Rīgas apgabaltiesas 2014.gada 13.maija lēmums ir atceļami un lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā.

Augstākā tiesa atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas 2014.gada 13.maija lēmums atceļams daļā par /S.K./ noteikto sodu un lieta šajā daļā nosūtāma jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Augstākā tiesa konstatē, ka abu instanču tiesas, lemjot par soda noteikšanu apsūdzētajam /S.K./, nepareizi piemērojušas Krimināllikuma 63.panta trešās daļas 1.punktu (likuma redakcijā līdz 2008.gada 1.septembrim), kas atzīstams par Krimināllikuma Vispārīgās daļas pārkāpumu Kriminālprocesa likuma 574.panta 1.punkta izpratnē.

Krimināllikuma 63.panta trešās daļas 1.punkts (likuma redakcijā līdz 2008.gada 1.septembrim) noteica, ka par nesodītām atzīstamas nosacīti notiesātas personas, ja pārbaudes laikā, bet papildsoda piemērošanas gadījumā arī papildsoda izciešanas laikā tās neizdara noziedzīgu nodarījumu un, ja pārbaudes laikā nosacītā notiesāšana nav atcelta saskaņā ar citiem likumā paredzētajiem noteikumiem. Minētās likuma normas piemērošana konkrētajā lietā ir saistīta ar soda noteikšanu apsūdzētajam.

Apelācijas instances tiesa pareizi atzina, ka konkrētajā gadījumā, sodāmība /S.K./ pēc Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2007.gada 8 novembra sprieduma tiktu dzēsta 2008.gada 1.decembrī, taču nepamatoti atzinusi, ka šajā lietā /S.K./ Krimināllikuma 179.trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarījis nedzēstas sodāmības laikā.

No tiesas par pierādītu atzītā noziedzīga nodarījuma apraksta redzams, ka inkriminēto noziedzīgo nodarījumu apsūdzētais izdarījis pēc 2009.gada 17.aprīļa, līdz ar to, ievērojot Krimināllikuma 63.panta trešās daļas 1.punktu, atzīstams, ka apsūdzētā /S.K./ sodāmība dzēsta.

Tādējādi tiesa nepareizi piemērojusi arī Krimināllikuma 55.panta vienpadsmito daļu, jo kā jau minēts tiesai nebija tiesiska pamata atzīt, ka jauns noziedzīgs nodarījums izdarīts nedzēstas un nenoņemtas sodāmības laikā.

Augstākās tiesas ieskatā, prokurora A.Andrejeva viedoklis, ka tiesai bija radušās šaubas par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiku un tādējādi arī par apsūdzētā vainīgumu, un tāpēc būtu atceļami abu instanču tiesu nolēmumi, nav pamatots. No pirmās instances tiesas sprieduma pierādītā noziedzīgā nodarījuma apraksta nepārprotami redzams, ka tiesa ņēmusi vērā faktu, ka

prokurors grozījis apsūdzību daļā, kas attiecas uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiku un norādījusi, ka /S.K./ pēc 2009.gada 17.aprīļa izšķērdēja SIA „/Nosaukums/" mantu. Šajā daļā apelācijas instances tiesa atstājusi pirmās instances tiesas spriedumu negrozītu. Tikai lemjot par soda noteikšanu, abu instanču tiesas savu nolēmumu motīvu daļās kļūdaini norādījušas, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts nedzēstas sodāmības laikā. Minētais apstāklis nevar būt par pamatu pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas nolēmumu atcelšanai.

Krimināprocesa likuma 559.panta ceturtās daļas 3.punkts noteic, ka lietu var iztiesāt rakstveida procesā, ja apelācijas sūdzībā vai protestā ir izteikts lūgums tikai par piespriestā soda mīkstināšanu un ja lieta pirmās instances tiesā izskatīta bez pierādījumu pārbaudes un piespriestais sods nav saistīts ar brīvības atņemšanu, kas ilgāka par pieciem gadiem. Apelācijas instances tiesa, iztiesājot lietu rakstveida procesā, pilnībā ievērojusi minētās likuma normas prasības.

Apsūdzētais /S.K./ atzīts par vainīgu sevišķi smaga nozieguma izdarīšanā, /S.K./ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums, atstājams negrozīts.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585., 587.pantu, Augstākā tiesa

n o l ē m a

Atcelt Rīgas apgabaltiesas 2014.gada 13.maija lēmumu daļā par /S.K./ noteikto sodu un lietu atceltajā daļā nosūtīt jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā.

/S.K./, /personas kods/ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājumu, atstāt negrozītu.

Pārējā daļā Rīgas apgabaltiesas 2014.gada 13.maija lēmumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnesis *(paraksts)* V.Čiževskis

Tiesnesis *(paraksts)* P.Opincāns

Tiesnese *(paraksts)* I.Radzeviča